

Konsekvensutredning avseende förslag till föreskrifter om

- **ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:18) om kursplaner för kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå**
- **ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:19) om kursplaner för särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå, och**
- **ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:91) om kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.**

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6–8 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Sammanfattning

Den 1 januari 2022 träder nya bestämmelser om en förenklad betygsskala inom kommunal vuxenutbildning (komvux) på de grundläggande nivåerna, komvux på grundläggande nivå och komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå, samt inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) i kraft.

De ändrade bestämmelserna innebär att betygsskalan inom komvux på grundläggande nivå samt i svenska för invandrare från den 1 januari 2022 kommer att bestå av betygsstegen Godkänt och Icke Godkänt, i stället för den nu gällande betygsskalan med betygsstegen A-F. Inom komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå kommer det från den 1 januari 2022 bara att finnas betygssteget Godkänt. Elever som inte når upp till kunskapskraven för detta betyg kommer fortsatt att få ett intyg. Som en följd av dessa förändringar har Skolverket tagit fram förslag till reviderade kursplaner för de berörda delarna av komvux. Skolverkets förslag till ändringar i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:18) om kursplaner för kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:19) om kursplaner för särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå samt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:91) om kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare innebär att överliggande betygssteg har tagits bort och att endast kunskapskravet för betyget Godkänt finns kvar. Kursplanerna för komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå (som motsvarar inriktningen träningsskolan i grundsärskolan) omfattas inte av denna revidering.

Bakgrund

Enligt förarbetena till de ändrade bestämmelserna i skollagen, propositionen *Komvux för stärkt kompetensförsörjning* (prop. 2019/20:105), är syftet med en förenklad betygsskala främst att få en ökad genomströmning av elever inom de tre delar av komvux som berörs. Ökad genomströmning handlar i detta avseende om att minska den tid det tar för en elev att påbörja, läsa och avsluta en viss kurs. Genomströmningen underlättas eftersom kunskapsprogressionen sker på ett annat sätt i komvux på grundläggande nivå och inom sfi än inom många andra delar av skolväsendet. I stället för att elever under en längre tids

utbildning arbetar för att få ett högt betyg, sker progressionen till stor del genom att individen kan avsluta en kurs och påbörja nästa för att bli färdig med sin utbildning så fort som möjligt.¹ En betygsskala med få betygssteg kan även anses ändamålsenlig utifrån att de betyg som sätts på kurser på grundläggande nivå och sfi inte används för urval eller behörighet till nästa utbildningsnivå.

I prop. 2019/20:105 konstaterar regeringen även att det finns skäl att anta att en förenklad betygsskala kan frigöra tid för lärarna, vilket kan leda till en mer effektiv utbildning som i sin tur ger ökad genomströmning. Vidare konstateras att införandet av en förenklad betygsskala även syftar till att minska lärarnas arbetsbörda.² Eftersom vuxenutbildningen ska bedrivas kontinuerligt under året, innebär det att lärarnas arbete med betygssättning sker vid många tillfällen under året och ibland under en kort tid. Betygssättningen ska därför inte skapa mer än nödvändig arbetsbelastning för lärare.

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad Skolverket vill uppnå

Med anledning av de nya bestämmelserna om en förenklad betygsskala behöver kursplanerna för de berörda delarna av komvux ändras eftersom dessa i dag utgår från betygsskalan A-F. Skolverket föreslår därför ändringar i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:18) om kursplaner för kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:19) om kursplaner för särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå och Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:91) om kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. Förslagen innebär att överliggande betygssteg har tagits bort och endast kunskapskravet för betyget Godkänt finns kvar. Kursplanerna för komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå (som motsvarar inriktningen träningsskolan i grundsärskolan) omfattas inte av denna revidering.

I samband med arbetet med att revidera kursplanerna utifrån en förenklad betygsskala har Skolverket valt att åtgärda vissa andra identifierade utvecklingsområden, exempelvis omotiverade skillnader mellan kursplaner eller otydlig synkronisering mellan mål och kunskapskrav. Förslagen innehåller därför även förändringar av ordningen i vissa kursplaners kunskapskrav och strykning eller tillägg av vissa ord för att ordalydelsen ska vara likadan i samtliga kursplaner där betydelsen är densamma. I vissa kursplaner har vissa begrepp eller uttryck förändrats för att förtydliga eller konkretisera vad som avses. I vissa kursplaner har även ändringar gjorts för att få en bättre synkronisering med de revideringar som nyligen genomförts i grundskolans och grundsärskolans kursplaner. Ordet strategier har strukits ur kunskapskraven i berörda kurser och som följd av dessa ändringar har en formulering om strategier lagts till i syftet. Skolverket har gjort bedömningen att strategier ska ses som medel för att nå målen och ska inte utgöra underlag för bedömning och betygssättning.

Av prop. 2019/20:105 framgår att nivån för betyget Godkänt ska förbli oförändrad jämfört med det tidigare betyget E. Det handlar således varken om någon höjning eller sänkning av kunskapsnivån för ett godkänt betyg. I förslagen till reviderade kunskapskrav har Skolverket därför eftersträvat att inte göra alltför stora ändringar då detta skulle kunna leda till en omtolkning av kunskapskraven och den nivå som beskrivs för ett godkänt betyg. Detta är särskilt viktigt eftersom betygsskalan börjar gälla den 1 januari 2022 för alla elever inom berörda delar av komvux, oavsett när en elev börjat läsa en kurs. Det innebär att betygsskalan som dessa elever ska betygssättas utifrån kan komma att ändras under pågående kurs.

¹ *Komvux för stärkt kompetensförsörjning* (prop. 2019/20:105), sidan 81.

² *Komvux för stärkt kompetensförsörjning* (prop. 2019/20:105), sidan 82 och 87.

I de aktuella förslagen har dock vissa smärre förändringar i kunskapskravens omfattning och detaljgrad gjorts. Syftet är att kunskapskraven ska bli bättre verktyg för lärare vid betygssättningen. Mindre omfattande och mindre detaljerade kunskapskrav kan bidra till att det blir enklare för läraren att säkerställa ett brett och varierat underlag inför betygssättningen, utan att behöva bedöma många, specifika detaljer. Därmed förbättrar det möjligheten för läraren att sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper i kursen vid tiden för betygssättningen. Se även nedan under respektive skolformsdel för specifika förändringar som föreslås i respektive kursplan.

Mindre detaljerade kunskapskrav innebär också flera möjliga sätt att visa sina kunskaper och därigenom får förslagen, enligt Skolverkets bedömning, en positiv konsekvens för eleverna.

Förändringen av kunskapskravens omfattning och detaljeringsgrad innebär att det blir ännu viktigare att läsa och tolka kunskapskraven i relation till syfte, mål och karaktär (gäller sfi), centralt innehåll och den undervisning som har bedrivits när betyg ska sättas. Det beror på att ju färre detaljer som finns i kunskapskraven desto mindre står kunskapskraven på egna ben. Den grundläggande strukturen i kursplanerna är dock oförändrad på så sätt att på grundläggande nivå inom komvux och särvux styr syftet och det centrala innehållet undervisningen medan i kursplanen för sfi styrs undervisningen av utbildningens syfte, mål och karaktär. Kunskapskraven ska vara ett stöd för läraren vid betygssättning.

Komvux på grundläggande nivå

Svenska och svenska som andraspråk

I kursplanerna för svenska och svenska som andraspråk har medvetet relativt få ändringar gjorts bland annat med tanke på Skolverkets pågående uppdrag att se över svenskämnen. De nationella delkurserna har tillämpats sedan 2017 och det finns behov av att inom ramen för en mer omfattande översyn få en mer fördjupad bild av hur de tolkas och tillämpas.

I svenska som andraspråk har andraspråkperspektivet förtydligats med ett tillägg i syftestextens första del.

Kunskapskravet har blivit mindre omfattande i och med att delar som kan ses som medel för att nå målen eller som utgör undervisningsmetoder strukits, t.ex. strategier samt delar som rör skrivprocessen.

Detaljeringsgraden har setts över och exempelvis används i stället för den tidigare formuleringen ”föra enkla och underbyggda resonemang” antingen ”föra resonemang”, ”föra enkla resonemang” eller ”till viss del underbyggda resonemang” beroende på sammanhanget.

I förslaget till reviderade kunskapskrav finns en ändrad formulering när det gäller elevers resonemang om texter. Idag är formuleringen: ”Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om **tydligt framträdande budskap** i olika texter.” I stället föreslås: ”Eleven tolkar och för, utifrån egna erfarenheter och referensramar samt olika livsfrågor och omvärldsfrågor, till viss del underbyggda resonemang om olika texters innehåll och om tydligt framträdande budskap.” Formuleringen ”olika texters innehåll” är övergripande och innefattar på ett mer naturligt sätt även sakprosatexter.

Engelska

Kursplanen och de nationella delkurserna i engelska relaterar till GERS³ och sjustegssystemet på samma sätt som övriga kurs- och ämnesplaner i engelska och moderna språk gör. Då de reviderade ämnesplanerna i engelska och moderna språk på gymnasial nivå träder i kraft den 1 juli 2021 har det upplevts angeläget att i viss utsträckning synkronisera de nationella delkurserna med de ändringar som införs till sommaren, eftersom många elever som läser engelska på grundläggande nivå går vidare till engelska på gymnasial nivå. Det finns därför behov av tydlighet när det gäller progressionen.

Syftestexten och det centrala innehållet har genomgått smärre förändringar, framför allt av språklig och redaktionell karaktär.

Kunskapskravet för betyget Godkänt har blivit mindre omfattande och detaljrikt i och med att delar som kan ses som medel för att nå målen eller som utgör undervisningsmetoder strukits. Det innebär exempelvis bearbetning av framställningar samt detaljbeskrivningen av hur eleven ska visa sin läs- och hörförståelse stryks. Den del av kravet som rör receptiva strategier stryks i förslaget med samma motivering som gäller svenskämnen.

Språkliga strategier har strukits ur kunskapskravet och stryks även i syftestexten. I bedömningen av strategier i själva interaktionen flyttas fokus till själva resultatet men här ligger skrivningen kvar om strategier. I detta sammanhang finns en tydlig och observerbar koppling mellan elevens användning av strategier och kvaliteten på interaktionen.

Samhällsorienterande kurser

Syftestexten och det centrala innehållet i kursplanerna i samhällsorienterande ämnen har genomgått smärre förändringar, framför allt av språklig och redaktionell karaktär. Exempelvis har daterade benämningar och begrepp bytts ut samt att vissa förtydliganden lagts till. Exempel på reviderade benämningar är att *landsting* blivit *regioner*, eller att historiska *gestalter* ändrats till *aktörer*, då det är det vedertagna begrepp som generellt används inom historieämnet.

Vad gäller kunskapskraven har större förändringar gjorts. Kunskapskraven har gjorts mindre omfattande och detaljerade bland annat genom att centralt innehåll i de flesta fall tagits bort. Genom att kunskapskraven är formulerade på ett relativt övergripande sätt ger dessa läraren möjligheter att göra en allsidig bedömning utifrån ett brett och varierat underlag där eleven ges förutsättningar att visa sina kunskaper på olika sätt. I de grundläggande samhällsorienterande kurserna har en korrigerings gjorts i kunskapskraven i den del som rör geografi.

Slutligen kan nämnas att stycket i kunskapskraven i de grundläggande samhällsorienterande kurserna (den inledande kursen och fortsättningskursen) som behandlar informationssökning och källkritik formulerats om i samtliga SO-kurser. Syftet är att tydliggöra att det som primärt ska bedömas är den källkritiska behandlingen, i relation till relevant ämnesinnehåll.

Matematik

Det fjärde stycket i syftestexten har flyttats upp för att harmoniera med mål och kunskapskrav. I målen för matematik har första målet ändrats. ”Frågeställningar och metoder” har tagits bort därför att ”strategier” är av övergripande betydelse. ”Beskriva” ersätter ordet ”analysera” då det på ett bättre sätt uttrycker den grundläggande nivån. I delkurs 1 och 2 har en konsekvensändring gjorts i målpunkten ”formulera och lösa problem med hjälp av matematik samt värdera valda strategier, frågeställningar och metoder”. Den sista delen ”frågeställningar och metoder” har tagits bort för att stämma

³ Gemensam europeisk referensram för språk:

<https://www.skolverket.se/publikationsserier/ovrigt-material/2009/gemensam-europeisk-referensram-for-sprak-larande-undervisning-och-bedomning?id=2144>

överens med kunskapskravet. I det centrala innehållet har en ändring gjorts i delkurs 3 och 4 samt i helkursen. Formuleringen ”hur algoritmer kan skapas och användas vid programmering” inom algebra har ändrats till ”hur algoritmer skapas, testas och förbättras vid programmering”. Som en konsekvensändring har motsvarande formulering inom problemlösning tagits bort och återfinns nu endast inom algebra.

I kunskapskravet används ”enkla problem” för att markera nivån i stället för hur problemet löses. ”Situationer” återfinns under problemlösning i det centrala innehållet, dessa behöver inte bedömas och tas därför bort från kunskapskravet. ”Olika sammanhang” tas bort eftersom det finns i centralt innehåll och inte är en bedömningsaspekt.

Uttryck som t.ex. ”argument som till viss del för resonemangen framåt” har tagits bort. Tyngdpunkten ligger i stället på att eleven i sitt tillvägagångssätt använder symboler och andra matematiska uttrycksformer.

Naturorienterande kurser

I syftestexten för biologi, fysik och kemi ersätter ”främja” hållbar utveckling ”bidra till” hållbar utveckling. Det är ett modernare uttryck i samband med hållbar utveckling.

Fysikens ”begrepp och förklaringsmodeller” ersätter ”begrepp, modeller och teorier”.

Fysikaliska samband ersätter fysikaliska sammanhang, då det är de naturvetenskapliga sambanden som är relevanta att förstå utifrån kursens innehåll. Arbetsliv finns i det tredje målet och tas bort från det första målet för biologi, fysik och kemi. I biologi ersätts ”ekologisk hållbarhet” med ”miljö”. I det centrala innehållet har ”förklaringsmodeller” ersatt naturvetenskapliga ”teorier” och fysiska ”modeller”.

Komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå

Ämnesspecifika ord, begrepp och symboler

I alla kursplaner utom svenska, svenska som andraspråk och engelska finns förmågan att ”använda ämnesspecifika ord, begrepp och symboler” med som ett mål och som en del i kunskapskraven. I den nyligen genomförda revideringen av grundsärskolans kursplaner är skrivningen borttagen och i stället finns mer ämnesspecifika skrivningar. Eftersom denna revidering främst handlar om en förenklad betygsskala finns skrivningen kvar i kursplanerna för komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå. En förändring har dock gjorts genom att den exemplifiering som finns idag tagits bort. I den nuvarande kursplanen för kemi står exempelvis att ”eleven kan använda några ämnesspecifika ord, begrepp och symboler i resonemang om kemiska samband”. För att undvika att den sista delen av meningen snävar in de sammanhang där eleven kan få visa sina kunskaper har den strukits. Ändringar har också gjorts så att skrivningen ser likadan ut i alla kursplaner.

I kunskapskraven har en omskrivning gjorts av formuleringen om att eleven ”...gör något eget övervägande vid resonemang om informationens trovärdighet och relevans” i skrivningen som handlar om informationssökning. Denna skrivning är ändrad till ”... för enkla resonemang om informationens trovärdighet och relevans” som ger en mindre otymplig mening. Denna skrivning finns även i NO-kursplanerna där samma ändring är gjord.

I kursplanerna är några begrepp utbytta utifrån förändringar som är gjorda i grundskolans och grundsärskolans kursplaner. I historia är exempelvis ”gestalter” utbytt till ”aktörer” och ”livsvillkor” utbytt till ”levnadsvillkor”. I historia har också ett tillägg i syftestexten tillkommit som berör informationssökning och källkritik. Tillägget grundar sig på att det idag saknas en sådan skrivning i historiekursen och att dessa delar har bedömts som centrala i historieämnet, samt att det i syftestexten för de andra SO-kurserna finns skrivningar som berör informationssökning och källkritik.

I syftestexten för biologi, fysik och kemi ersätter ”främja hållbar utveckling” ”bidra till hållbar utveckling” och ”sammanhang” har bytts ut mot ”samband”. I dessa kursplaner har också kravet om dokumentation av undersökningar tagits bort eftersom detta finns inskrivet i det centrala innehållet.

Engelska

Kursplanen i engelska är, på samma sätt som grundsärskolans kursplan, inte direkt kopplad till GERS⁴, men viss terminologi är ändå gemensam. Kursplanen i engelska är en av dem där flest förändringar gjorts, och dessa är gjorda utifrån de förändringar som gjorts i grundsärskolans kursplan. I dagens kunskapskrav finns även formuleringar som är på en högre nivå än den första kursen på gymnasial nivå och därför har ändringar gjorts för att tydligare visa på progressionen mellan dessa kurser. Dessa ändringar har också medfört konsekvensändringar, både i målen och i det centrala innehållet. I dagens kursplan finns också ”ordböcker” nämnda i det centrala innehållet, vilket är ändrat till ”olika digitala verktyg”.

Svenska och svenska som andraspråk

I kursplanerna för svenska och svenska som andraspråk har medvetet relativt få ändringar gjorts bland annat med tanke på Skolverkets pågående uppdrag att se över svenskämnen i samtliga skolformer. Det har gjorts några ändringar för att mer efterlikna kursplanerna i komvux på grundläggande nivå, framför allt i syftestexten. På samma sätt som i andra skolformer har ”strategier” tagits bort från kunskapskravet i svenska som andraspråk och i stället förtydligats i syftestexten. I svenska som andraspråk har det också förtydligats i syftet att ämnet utgår från ett andraspråksperspektiv.

Komvux i svenska för invandrare

Med föreslagna ändringar i kursplanen för sfi har Skolverket strävat efter att öka läsbarheten och användarvänligheten. Målen för Grundläggande läs- och skrivinlärning har flyttats från Utbildningens mål och karaktär till stycket om grundläggande läs- och skrivinlärning. De fem kunskapsområdena hörförståelse, läsförståelse, muntlig interaktion, muntlig produktion och skriftlig färdighet, inom respektive kurs A, B, C och D, har behållits men den så kallade inledande meningen inom varje kunskapsområde har sammanfogats med kunskapskravet.

Gemensamt för samtliga kurser är att strategier har strukits ur kunskapskraven och som följd av dessa ändringar har en formulering om strategier lagts till i Utbildningens syfte. Även målpunkterna i Utbildningens mål och karaktär har kompletterats med lässtrategier. Skolverket har gjort bedömningen att strategier ska ses som medel för att nå målen och ska inte utgöra underlag för bedömning och betygssättning. I muntlig produktion kurs A och B har kunskapskravet om att använda gester strukits (kurs A ”eleven väljer och använder gester och andra strategier”, kurs B ”eleven kan kommunicera med hjälp av gester”). Orsaken till dessa borttagningar är dels att gester kan tolkas som strategier och medel för att nå kommunikationsmålen, dels att det är elevens språkförmåga som ska bedömas och betygssättas.

Kunskapskraven har setts över för att exempelvis undvika att alltför detaljerade kunskapskrav ger oönskade effekter vid betygssättningen. De detaljerade angivelser om hur eleven visar sin förståelse utgör inte relevanta bedömningsaspekter och har därför strukits. Som exempel på formuleringar som strukits kan nämnas: ”Eleven kan etablera social

⁴ Gemensam europeisk referensram för språk:

<https://www.skolverket.se/publikationsserier/ovrigt-material/2009/gemensam-europeisk-referensram-for-sprak-larande-undervisning-och-bedomning?id=2144>

kontakt” (muntlig interaktion, kurs A), ”Eleven visar sin förståelse genom att göra enkla sammanfattningar av huvudinnehållet.” (hörförståelse, kurs B och C) och ”Eleven visar sin förståelse för tydliga instruktioner och föreskrifter genom att på ett i huvudsak fungerande sätt agera utifrån dem.” (läsförståelse, kurs D). Lärares professionella bedömning får avgöra på vilket eller vilka av flera möjliga sätt eleven ges möjlighet att visa sin förståelse eller sina uppnådda kunskaper.

Kunskapskraven i samtliga kurser har genomgått smärre språkliga ändringar. I vissa kunskapskrav har några ord eller uttryck förändrats, lagts till eller tagits bort för att förtydliga eller konkretisera. Verbet hämtar i formuleringen ”Eleven kan hämta, läsa och förstå enkel information i konkreta, vardagsnära situationer” (läsförståelse, kurs A) och verbet använder i formuleringen ”Eleven kan läsa, förstå och använda enkla texter” (läsförståelse, kurs B, C och D) har tagits bort. Dessa ord och uttryck utgör inte relevanta bedömningsaspekter och dessutom är de svåra att tolka och bedöma. Ytterligare exempel på ord och uttryck som förändrats är att faktaorienterade texter (läsförståelse, kurs C och D) har ändrats till informerande texter. Ordet faktaorienterade kan tolkas snävt jämfört med ordet informerande. Det senare kan tolkas bredare och innehåller, förutom faktaorienterade, även fler texttyper som är relevanta för vuxna, som exempelvis myndigheters rekommendationer och information.

Inom alla fem kunskapsområden i alla kurser och även mellan kurserna har progressionen setts över så att kunskapskraven i möjligaste mån harmonierar med varandra. Som exempel kan nämnas att läsförståelse i kurs D har kompletterats med formuleringen ”tabeller och diagram” vilket redan återfinns i kunskapskravet för kurs C, läsförståelse. Detta varken höjer eller sänker kunskapskravet.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det Skolverket vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Skolverket bedömer att det inte finns något alternativ till att ändra kunskapskraven i kursplanerna eftersom en ny förenklad betygsskala ska införas den 1 januari 2022 inom vissa delar av komvux. Skolverket har dessutom valt att föreslå vissa andra ändringar av kursplanerna för att åtgärda vissa andra identifierade utvecklingsområden i berörda föreskrifter, exempelvis omotiverade skillnader mellan kursplaner eller otydlig synkronisering mellan mål och kunskapskrav. Ett alternativ till de nu aktuella förslagen hade varit att göra en större översyn av kursplanerna och föreslå fler förändringar. Skolverket kan konstatera att det finns behov av en större översyn av kursplanerna inom de delar av komvux som berörs av en förändrad betygsskala, men en sådan översyn ska göras vid ett senare tillfälle. Det finns redan i dag signaler, bland annat från genomförda samråd, om att det finns behov av att se över kursinnehåll i förhållande till vuxnas behov och den målgrupp som studerar inom vuxenutbildningen. Det finns även ett behov av att se till att kursplanerna fungerar optimalt med ämnesplanerna på gymnasial nivå så att eleverna på ett smidigt sätt kan gå vidare i utbildningssystemet. Skolverket behöver dock mer underlag för att göra en sådan större översyn.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De huvudmän som bedriver komvux på grundläggande nivå, komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå och komvux i svenska för invandrare berörs av de aktuella förslagen.

Även Kriminalvården och de dryga 200 enskilda utbildningsanordnare (inklusive folkhögskolor) med betygsrätt som tillhandahåller kurser inom nämnda delar av komvux samt rektorer, studie- och yrkesvägledare, lärare och annan personal som arbetar med elever kopplat till utbildningen och undervisningen inom dessa delar och nivåer samt elever berörs.

Införandet av nya betygsbeteckningar kan även komma att påverka hanteringen av uppgifter hos Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Enligt Sveriges officiella statistik för 2019 läste drygt 75 000 elever i komvux på grundläggande nivå. Cirka 153 000 elever läste inom sfi och cirka 1 600 elever läste inom komvux som särskild utbildning på grundläggande nivå. Enligt samma statistik för läsåret 2019/20 fanns det drygt 10 100 tjänstgörande lärare inom komvux totalt.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som Skolverkets beslutanderätt grundar sig på

Skolverket föreskriver med stöd av 2 kap. 11 och 12 §§ förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

5. Uppgifter om vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Kostnadsrämsiga konsekvenser

Skolverket bedömer att förslagen kan komma att innebära behov av kompetensutvecklingsinsatser av personal, vilket kan medföra kostnader för huvudmän och enskilda utbildningsanordnare med betygsrätt. När det gäller huvudmännens ansvar framgår det av skollagen att huvudmän inom skolväsendet ska se till att personalen ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 § skollagen). Respektive huvudman behöver således göra en bedömning av behovet i verksamheten.

Skolverket har i sina dialoger med huvudmän för komvux under 2020 och 2021 spridit information om den förenklade betygsskalan och vad den innebär. Även de regionala dialogerna under 2022 kommer till viss del att användas till att sprida information om förändringarna. För att stödja huvudmän och utbildningsanordnare i implementeringen av de reviderade kursplanerna planerar Skolverket även att ta fram ämnesspecifika kommentarmaterial för den reviderade betygsskalan i de olika skolformsdelarna för att stödja huvudmän och utbildningsanordnare i implementeringen av de reviderade kursplanerna. Övriga implementeringsinsatser från Skolverkets sida kommer bl.a. att bestå av uppdaterad webbinformation och en översyn av befintliga stödmaterial.

Berörda lärare kommer att kunna välja när de tar del av dessa material. Skolverket bedömer att implementeringen kommer att kunna genomföras inom ramen för ordinarie konferens- och studiedagstid och att kostnaderna sammantaget därmed kommer att vara små för huvudmännen och enskilda utbildningsanordnare.

Den förenklade betygsskalan innebär även att Skolverket kommer att behöva justera i vissa av myndighetens föreskrifter om betygsdokument vilket Skolverket avser att återkomma till vid en senare tidpunkt.

Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering

Skolverket tar hänsyn till frågor som rör mänskliga rättigheter och icke-diskriminering. I Skolverkets instruktion lyfts vissa grupper och delar av rättigheterna fram. Det gäller bland annat jämställdhetsperspektivet, funktionshinderperspektivet och nationella minoriteter.

Skolverket har i arbetet med förändrade kursplaner tagit hänsyn till de sju diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen (2008:567).

Jämställdhetsperspektivet, funktionshinderperspektivet och de nationella minoriteterna

I genomförandet av uppdraget har jämställdhets- och jämlikhetsperspektivet samt funktionshinderperspektivet beaktats och ambitionen med förslagen har varit att de föreslagna ändringarna ska bygga på tankarna om att män och kvinnor ska ha lika tillgång till utbildning och arbete och på tankarna om alla individers lika värde oavsett till exempel kön, etnisk tillhörighet, social tillhörighet och funktionsnedsättning. Förslagen bedöms inte påverka de nationella minoriteterna.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Skolverket bedömer att förslagen inte har någon påverkan på de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till den Europeiska unionen.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Skolverket bedömer att de föreslagna reviderade föreskrifterna behöver träda i kraft samtidigt som den nya betygsskalan börjar att gälla, det vill säga den 1 januari 2022. Det finns inga övergångsbestämmelser till den nya betygsskalan i skollagen, varför Skolverkets förslag till ändrade föreskrifter inte heller innehåller några övergångsbestämmelser. Avsaknaden av övergångsbestämmelser innebär att den nya betygsskalan och de reviderade kursplanerna ska användas fr.o.m. den 1 januari 2022, oavsett när berörda kurser startat. Det är därför viktigt att eleverna ges information om vad förändringarna innebär vid kursstart. Som beskrivits ovan kommer Skolverket att informera om ändringarna både i myndighetens dialoger med huvudmän för komvux under 2021 och 2022 och genom att ta fram ett kommentarmaterial om den reviderade betygsskalan som är specifikt för skolformsdelar och ämnen.

B Kommuner och regioner

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller regioner i den mening som avses i 8 § förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning.

C Företag

Förslagen bedöms inte, utöver vad som anges i avsnitt 5, få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av vad som anges i 7 § förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning.

D Samråd

Skolverket har genomfört ett antal samråd med företrädare för verksamheter som arbetar inom berörda skolformer. Skolverket har även diskuterat förslagen i denna remiss med experter och lärosäten. Samråd har även arrangerats med olika myndigheter och organisationer, exempelvis Specialpedagogiska skolmyndigheten, funktionshindersorganisationerna samt nationella minoriteter. De synpunkter som kommit in under dessa samråd har utgjort viktiga underlag i arbetet med de aktuella förslagen.

E Kontaktperson

Lena Tuffin
Vuxenutbildningsenheten
Skolverket
lena.tuffin@skolverket.se Telefon: 08-527 332 29